

Onderwerp **Zomerrapportage 2020**

Portefeuillehouder Jan-Willem van den Beukel
Registratienummer BR2000067
Datum Raad 16 juli 2020

Gevraagde beslissing:

1. De Zomerrapportage 2020 vast te stellen met raadsvoorstel BR2000067.
2. Een Bestemmingsreserve Opbrengst verkoop Eneco in te stellen en de reeds ontvangen € 137,6 miljoen toe te voegen aan deze reserve met het doel te kunnen voorzien in investeringen en/of voorzieningen voor inwoners, ondernemingen en instellingen in Lansingerland en daarbij de looptijd vooralsnog onbepaald te laten.
3. De begrotingswijziging van voorstellen uit deze Zomerrapportage 2020, die reeds betrekking hebben op boekjaar 2020, vast te stellen.
4. Het investeringskrediet voor 2020 te verhogen met € 2.020.000 voor drie investeringen die betrekking hebben op het vervroegen van reconstructie, scope-aanpassing en het voorbereiden van vervanging en rioolrenovatie.

Samenvatting

Voor u ligt de Zomerrapportage 2020. De structurele effecten van de zomerrapportage worden opgenomen in de Begroting 2021-2024. Begin april hebben we u laten weten dat we ons zouden beraden op de opportuniteit van het opstellen van een kaderbrief. Inmiddels heeft het college besloten om dit jaar geen kaderbrief op te stellen omdat er op dit moment nog steeds erg veel onzekerheden spelen die van invloed zijn op het meerjarig financiële beeld. Tijd en ruimte om de raad nu nog financiële kaders voor te leggen zijn beperkt. Komende (zomer)maanden wil het college gebruiken voor de voorbereidingen voor de Begroting 2021.

Conform onze financiële verordening worden afwijkingen per beleidsveld groter dan € 100.000 en afwijkingen kleiner dan € 100.000, maar groter dan 10% van de begrote lasten op het betreffende beleidsveld toegelicht (zie artikel 6 van de financiële verordening). Voor het beleidsveld grondexploitaties geldt een afwijkende grens van € 1.000.000 (zie artikel 6 - lid f).

1. Zomerrapportage 2020

Met de zomerrapportage legt het college verantwoording af aan de Raad over de behaalde resultaten van dit jaar tot nu toe en de verwachte resultaten tot aan het einde van het jaar. Dat gebeurt zowel op beleidsmatig als op financieel vlak. De zomerrapportage is een afwijkingenrapportage. Dit betekent dat zaken die conform begroting lopen niet worden benoemd; alleen beleidsmatige of financiële afwijkingen nemen we op in dit document.

De effecten van de Decembercirculaire 2019 en Meicirculaire 2020 zijn voor zover die betrekking hebben op 2020 in deze zomerrapportage meegenomen. Dat geldt niet voor de maatregelen van het Rijk om gemeenten te compenseren voor de nadelen als gevolg van de

Coronacrisis. Daarvan heeft het Rijk aangegeven die op het niveau van individuele gemeenten bekend te zullen maken in de komende Septembercirculaire. Het college zal de raad nog voor het zomerreces informeren over de meerjarige ontwikkelingen die voortkomen uit de Meicirculaire.

De Zomerrapportage 2020 bevat ook een overzicht van de bijgestelde fasering in de investeringen. Op basis van de gerealiseerde investeringen t/m de jaarrekening 2019 zijn de kapitaallasten voor begrotingsjaar 2020 verwerkt. Het Meerjaren Investerings Plan (MIP) is geactualiseerd en de effecten voor 2020 zijn in deze rapportage verwerkt. Voor drie investeringen is er sprake van versnelling of voorbereiding waarvoor een verhoging van het Investeringskrediet 2020 nodig is van totaal € 2.020.000. Het betreffen: (1) de vervroegde reconstructie Zuidersingel met € 150.000, (2) aanpassing scope evenemententerrein A.M.G. Schmidtpark met € 370.000 en (3) voorbereidingskrediet van € 1.500.000 voor vervangen en rioolrenovatie Schildersbuurt. De daarvoor benodigde dekking van kapitaallasten is meegenomen in de bovengenoemde aanpassing.

Mede naar aanleiding van de op 7 november 2019 aangenomen motie Planning en Control is er in februari een 'benen-op-tafel-sessie' gehouden, waarbij de raad input gaf ter verbetering van onze planning & control-cyclus. Eén van de voorstellen/wensen is dat de raad behoefte heeft om de zomerrapportage eerder in het jaar te behandelen, het liefst voor het zomerreces. Daarom wordt deze Zomerrapportage in de laatste raadsvergadering voor de zomer - 16 juli - behandeld.

We startten het jaar 2020 met een begrotingsresultaat van € 1,08 miljoen positief. Door de mutaties uit de Zomerrapportage 2020 stijgt het saldo van de Begroting 2020 naar € 133 miljoen. Dit saldo is voornamelijk zo hoog door de verkoop van de aandelen Eneco. Het voorstel is om de Eneco-opbrengst van € 137,6 miljoen te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Opbrengst verkoop Eneco. Op die manier blijft er 'een hek staan om de totale opbrengst van de verkoop'. Dat doet recht aan de wens van de raad om in het najaar mee te denken over de aanwending van dit grote incidentele bedrag. Doel van deze bestemmingsreserve is te kunnen voorzien in investeringen en/of voorzieningen voor de komende periode die ten goede komen aan de inwoners, ondernemingen en instellingen in onze gemeente. Over de looptijd van deze bestemmingsreserve is nu nog niet veel te zeggen. Deze zal mede afhankelijk zijn van de voorgenomen aanwendingen, waarover u dit najaar nader in gesprek gaat met het college, zoals wij bij de beantwoording van raadsvragen (U20.03720) u hebben gemeld.

Zonder deze uitzonderlijke verkoop zou het resultaat € 4,7 miljoen negatief zijn geweest. Na het verwerken van toevoegingen aan en onttrekkingen van de reserves bedraagt het begrotings-saldo na mutaties zomerrapportage afgerond € 0,9 miljoen negatief.

Dit saldo is onder andere te verklaren door de volgende grote posten (> € 300.000):

- In Lansingerland dienen nog 3 schoolgebouwen in juridisch eigendom overgedragen te worden aan de schoolbesturen. Hiervoor zijn nog enkele technische ingrepen nodig aan de gebouwen. Het restantbedrag hiervoor van € 825.468 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting ten behoeve van de werkzaamheden rondom de overdracht van de schoolgebouwen Meerpolder (Baken), Mozaïek (Prins Johan Friso/ Klipper) en Westpolder 1 (Gouden Griffel/ Prinses Maxima). De verwachting is dat deze werkzaamheden dit jaar zullen worden afgerond en de overdracht kan plaatsvinden in 2020.
- We zien regionaal, mede door indexatie, een stijging van de kosten voor het gebruik van (regionale) specialistische jeugdhulp. Lokaal zien we ook dat het gebruik van (regionale) specialistische jeugdhulp toeneemt. Het budget voor specialistische hulp is om die reden verhoogd voor 2020. Daarnaast is de vlaktakssystematiek aangepast (zowel de berekening als een bijstelling van de inleg op basis van ons gebruik). Zie voor een toelichting ook brief BR2000038 (zienswijze begroting GRJR). In 2020 verwachten we 800 jeugdigen te kunnen helpen met regionale jeugdhulp. De totale afwijking voor 2020 bedraagt zoals in dat bijbehorende raadsvoorstel weergegeven € 1.009.502 en wordt onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.
- De afgelopen jaren zien we, in lijn met het landelijke beeld, ook in Lansingerland een stijgende trend in het gebruik van lokale jeugdhulp voor jeugd met een beperking (2017: 109 cliënten, 2018: 215 en 2019: 303) en pgb's (2017: 125 cliënten, 2018: 157 en 2019: 193). Dat heeft zoals toegelicht in de brief U20.01284 geleid tot overschrijding van de begroting. Door de instroom van nieuwe cliënten gedurende heel 2019 komen de uitgaven ook in 2020 hoger uit dan begroot. Daarnaast verwachten we op dit moment ook in 2020 verder stijgende cliënten aantallen. Voor Jeugd met een beperking tot 340 cliënten jeugd en 220 jeugdigen pgb. In de jaren 2020 t/m 2023 werken we in het kader van de veranderopgave jeugdhulp toe naar het beperken van de uitgaven tot alleen de verwachte structurele component in verband met de verwachte groei van de doelgroep (€ 500.000). In deze periode hebben we incidenteel overbrugging nodig om op de structurele situatie uit te komen. Zie ook onze brief U20.04229. In 2020 ramen we het benodigde totaalbedrag op € 1.227.838 (zoals ook staat in de tabel in die brief), waarvan € 946.797 voor jeugd met een beperking en € 281.041 voor pgb. Van het bedrag van € 1.227.838 ramen we € 500.000 structureel bij. Het restant dekken wij incidenteel uit de reserve sociaal domein.
- In 2019 is voor Hulp bij Huishouden (HbH) € 2.053.828 uitgegeven. Dit is inclusief de voormalige voorliggende voorziening huishoudelijke mantelzorg. Voor 2020 is een budget begroot van in totaal € 1.982.500. Daarbij is ook rekening gehouden met de doorstroom van de klantgroep vanuit de huishoudelijke mantelzorg naar de reguliere HbH. Buiten deze klantgroep zien we in Q1 2020 ten opzichte van Q3 2019 een toename van 13% inwoners die gebruik maken van HbH (van 729 naar 819). Deze toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het landelijk ingestelde abonnements-

tarief en naar verwachting houdt deze stijging aan. Het totaal beschikbare budget is naar verwachting in 2020 niet toereikend. Op basis van de toename in de afgelopen periode verwachten we voor HbH een extra budget van € 300.000 nodig te hebben voor 2020.

- In 2019 is voor begeleiding individueel € 1.039.190 uitgegeven. Daarnaast is via subsidie de voorziening Take Care voor mantelzorgers bekostigd voor in totaal ca. € 400.000 (de subsidievaststelling vindt nog plaats). Voor 2020 is een budget begroot van in totaal € 1.237.629. In dit budget is ook een bedrag opgenomen voor de doorstroom van de klantgroep vanuit de voormalige voorliggende voorziening Take Care naar de nieuwe maatwerkvoorziening Begeleiding Light. De verwachting is dat deze klantgroep licht afneemt in 2020. Buiten deze klantgroep zien we echter voor individuele begeleiding in Q1 2020 ten opzichte van Q3 2019 een stijging van 21% van de inwoners die gebruik maken van de voorziening begeleiding individueel (van 296 naar 359). Deze toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het landelijk ingestelde abonnementsstarief en naar verwachting houdt deze stijging aan. Het totaal beschikbare budget is naar verwachting in 2020 niet toereikend. Op basis van de toename in de afgelopen periode verwachten we voor Begeleiding Individueel een extra budget van € 300.000 nodig te hebben voor 2020.
- Afgelopen jaren is het groot onderhoud gebouwen uitgesteld om de juiste duurzaamheidsmaatregelen te kunnen toepassen. Nu worden deze onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Extra kosten bedragen dit jaar € 984.000. Dit wordt gedekt uit de reserve groot onderhoud.

Deze posten verklaren een groot deel van de mutaties in de Zomerrapportage, waarvoor een deel gedekt wordt uit onttrekkingen van de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves. De overige posten (onderbesteding zowel als overschrijdingen) staan toegelicht in de Zomerrapportage bij de verschillende beleidsvelden.

2. Bestemmingsreserve Opbrengst verkoop Eneco

Begin 2020 heeft de verkoop van alle aandelen in Eneco plaatsgevonden en op 25 maart 2020 is het aandeel van de verkoopprijs voor Lansingerland van € 137,6 miljoen bank ontvangen. De verkoop leidt in 2020 tot een toename van onze liquiditeitspositie met € 137,6 miljoen. Om deze middelen apart inzichtelijk te (blijven) houden, stellen we voor om een bestemmingsreserve te vormen en dit gehele bedrag hierin te storten. Op deze manier houdt de raad zicht op de totale omvang en wordt invulling gegeven aan de wens van de raad om in het najaar 2020 mee te denken over de aanwending van dit grote incidentele bedrag in relatie tot de toekomstvisie voor Lansingerland. Het doel van deze bestemmingsreserve is te kunnen voorzien in investeringen en/of voorzieningen voor de komende jaren die ten goede komen aan onze inwoners, ondernemingen en instellingen. Omdat de benodigde doorlooptijd van deze bestemmingsreserve daar van af kan hangen stellen wij voor die vooralsnog onbepaald te laten zijn.

Maatschappelijk effect

Niet van toepassing

Argumenten

1. Deze zomerrapportage geeft inzicht in de afwijkingen op beleid/financiën over het jaar 2020. Er is mogelijkheid tot bijsturing en/of beleidsaanpassing.
2. Door het instellen van de bestemmingsreserve Opbrengst verkoop Eneco en het ontvangen bedrag ter hoogte van € 137,6 miljoen hierin te storten, blijft deze reserve apart inzichtelijk en maakt geen onderdeel uit van de algemene reserve. Over de bestemming van de totale opbrengst wil de raad in het najaar van 2020 meedenken. Op deze wijze wordt voorkomen dat het bedrag 'wegloopt' in de algemene reserve; die wordt immers aangehouden voor grote onvoorzienbare risico's.

Kanttekeningen

We hebben (nood)maatregelen genomen om de impact van de Coronacrisis voor inwoners, werkenden, en ondernemers zoveel mogelijk te beperken. Het is op dit moment nog lastig te voorspellen wat de budgettaire gevolgen (gaan) zijn van deze crisis en in welke mate een economische recessie ons gaat treffen. Ook is er nog geen volledig zicht op de maatregelen die het Rijk zou gaan nemen om gemeenten financieel te ondersteunen. Om dat budgettair voldoende op te kunnen vangen en deze risico's af te kunnen dekken heeft de Raad op 28 mei 2020 de bestemmingsreserve Crisismaatregelen van € 5 miljoen ingesteld voor 2020. Zoals hierboven aangegeven zijn de effecten van de Coronacrisis nog niet te overzien. Tot en met april 2020 waren de extra kosten als gevolg van de Coronacrisis beperkt. Inmiddels zien we landelijk dat de Coronacrisis ook grote impact heeft op de economie. Zo stijgt de werkloosheid (snel). Op sociaal vlak verwacht men ook een boeggolf in het gebruik van sociale voorzieningen (Jeugdzorg en WMO) omdat mensen momenteel te lang wachten om ondersteuning te zoeken. Wij verwachten dus dat in de tweede helft van 2020 we wel een duidelijke stijging in lasten zullen zien. Ook zullen dan 'verbonden partijen' zoals de VRR en de GGD meer zicht hebben op de extra kosten en hoe deze te verdelen onder de deelnemers. Wij gebruiken de planning & control-documenten om gedurende het jaar de raad over te informeren over de financiële consequenties voor de gemeente Lansingerland.

Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Bedragen x € 1.000

		2020
Saldo begroting 2020 (incl. reservemutaties)	(A)	1.081
Programma 1 Bestuur en dienstverlening		0
Programma 2 Openbare orde en veiligheid		-26
Programma 3 Sport, cultuur en onderwijs		-672
Programma 4 Sociaal Domein		-3.254
Programma 5 Kwaliteit openbare ruimte		56
Programma 6 Lansingerland ontwikkelt		-584
Programma 7 Grondzaken		12
Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen		136.047
Overzicht Overhead		290
Totaal mutaties zomerrapportage	(B)	131.869
Begroting 2020 na verwerking zomerrapportage	(C)	132.950
Toevoeging aan reserves uit zomerrapportage	(D)	-137.612
Ottrekking aan reserves uit zomerrapportage	(E)	3.757
Begroting 2020 na verwerking zomerrapportage en afwikkeling reserves		-905

In deze afwijkingenrapportages zijn (financiële) afwijkingen opgenomen. Op basis van de voorstellen wordt de begroting - na goedkeuring raad - geactualiseerd.

Juridische aspecten

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Extern draagvlak / burgerparticipatie

Niet van toepassing

Communicatie

De raadsbehandeling is op 16 juli 2020.

Aanpak/ uitvoering

Niet van toepassing

Evaluatie en verantwoording

De planning & control-documenten worden na de raadsbehandeling geëvalueerd. Verbeterpunten nemen we op in het volgende document.

Bijlagen

1. Zomerrapportage 2020 (T20.06139)

Datum Raad 9 juli 2020

Registratienummer BR2000067

Onderwerp **Zomerrapportage 2020**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

1. Op de hoogte te zijn van de financiële en beleidsmatige afwijkingen in het jaar 2020 en mogelijkheid heeft tot eventueel bijsturen.
2. De ontvangen gelden uit de verkoop van de Eneco-aandelen apart te houden en niet te vermengen met de algemene reserve.

Rekening te houden met onze financiële verordening

Besluit(en)

1. De Zomerrapportage 2020 vast te stellen met raadsvoorstel BR2000067.
2. Een Bestemmingsreserve Opbrengst verkopen Eneco in te stellen en de reeds ontvangen € 137,6 miljoen toe te voegen aan deze reserve met het doel te kunnen voorzien in investeringen en/of voorzieningen voor inwoners, ondernemingen en instellingen in Lansingerland en daarbij de looptijd vooralsnog onbepaald te laten.
3. De begrotingswijziging van voorstellen uit deze Zomerrapportage 2020, die reeds betrekking hebben op boekjaar 2020, vast te stellen.
4. Het investeringskrediet voor 2020 te verhogen met € 2.020.000 voor drie investeringen die betrekking hebben op het vervroegen van reconstructie, scope-aanpassing en het voorbereiden van vervanging en rioolrenovatie.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 16 juli 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout